

การศึกษาการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่ทันต่อพฤติกรรมและการดูแลตนเองของ
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

นางนริศรา หวนนิช

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE
BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY,
CHAAM DISTRICT, PETCHBURI PROVINCE

Mrs. Narissara Huannich

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

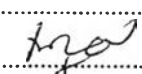
I 14790400

นริศรา หวนนิช : การศึกษาการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้านต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, CHAAM DISTRICT, PETCHBURI PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 136 หน้า

โครงการศึกษาอิสระเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมหลัก ๆ คือ การสร้างสัมพันธภาพ การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแลหลัก และการให้ความรู้จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่บ้าน เช่น โรคจิตเภท การรักษาด้วยยาทางจิต การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัว และการป้องกันการกลับเป็นซ้ำ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมดูแลตนเอง ซึ่งมีค่าความเที่ยงอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .86 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วยจิตเภท หลังได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -26.215, -20.119, -16.123, -10.896$ และ -22.235 ตามลำดับ)

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2552..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษา.....

5177809736: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING
 KEYWORD: SUPPORTIVE EDUCATIVE PROGRAM AT HOME/SELF-CARE
 BEHAVIORS/SCHIZOPHRENIC PATIENTS

NARISSARA HUANNICH : A STUDY OF USING SUPPORTIVE EDUCATIVE
 PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC
 PATIENTS IN COMMUNITY, CHAAM DISTRICT, PETCHBURI PROVINCE.
 ADVISOR: ASST. PROF. PENPAKTR UTHIS, Ph.D., 136 pp.

The purposes of this independent study were to compare self-care behaviors scores of schizophrenic patients before and after the utilization of educative supportive program at home. The samples were 20 patients with schizophrenic who met the inclusion criteria and residing in community, Chaam District, Petchburi Province. The study instrument was educative supportive program at home which was validated by three professional experts. The main activities of this program composed of nurse-patients relationship, counseling and providing essential knowledge related to caring patients at home such as schizophrenia, psychotropic treatment, and environmental management to promote family mental health, and relapse prevention. Data were collected using self-care behavior interview that had Chronbach alpha reliability coefficient as of .86. The dependent t-test was used in data analysis to test the study hypothesis.

Major findings were as follows:

Self-care behaviors of schizophrenia patients after the utilization of educative supportive program at home were significantly higher than that before at p .05 (t = -26.215, -20.119, -16.123, -10.896 และ -22.235).

Field of Study :Mental Health and Psychiatric Nursing...

Student's Signature :

Academic Year :2009.....

Advisor's Signature : *Penpak Uthis*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งทางการศึกษาซึ่งสำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งให้คำแนะนำและชี้แนะให้ ผู้ศึกษาได้เกิดการเรียนรู้พร้อมทั้ง ทุ่มเทเสี่ยสละเวลา ตลอดจนเป็นกำลังใจให้การศึกษได้สำเร็จลุล่วงตามเวลาที่กำหนด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระที่มีความเมตตาอย่างยิ่งแก่ลูกศิษย์ทุกคน และอาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งให้กำลังใจเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพัทธนา ชันลา ที่กรุณาอนุญาตให้นำเครื่องมือมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้านแก่ผู้ป่วยจิตเภท และให้เครื่องมือในการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณคลฤดี ทับทิม ที่ให้คำชี้แนะในการใช้หลักสถิติในโครงการศึกษาอิสระครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ขอขอบคุณ กรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนการศึกษางานจบหลักสูตร ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชะอำ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชะอำทุกท่าน สาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทุกสถานีอนามัยในอำเภอชะอำ และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลคอนขุนห้วยอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้โอกาสศึกษา และอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่บุญช่วย หวนนิช ที่ให้ชีวิต ปัญญา ทุนทรัพย์ และกำลังใจให้อดทน

ขอขอบคุณ เด็กหญิงปรมาภรณ์ วงศ์สุภา บุตรสาวสุดที่รักของข้าพเจ้า ที่เข้าใจ ห่วงใยเป็นกำลังใจ เพื่อให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ขอบขอบคุณ พี่ เพื่อนและน้องๆ คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือ ความปรารถนาดี และความจริงใจที่มีให้กัน เป็นความรู้สึกที่มีค่าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและคุณค่าอันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้ป่วย ผู้ดูแล และครอบครัวผู้ป่วยจิตเภททุกๆ ท่าน ให้มีความสุขกายและสุขภาพใจที่เข้มแข็งตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	8
ขอบเขตการศึกษา.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	63
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	118
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	121
ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางกิจกรรมตามโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน.....	76
2	คะแนนความรู้ของผู้ป่วยเกี่ยวกับโรคจิตเภทหลังได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน.....	91
3	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล หลังได้รับโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน.....	92
4	จำนวน และร้อยละของผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส ผู้ให้การดูแลเมื่อเจ็บป่วย ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลระยะเวลาในการเจ็บป่วย การรับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน.....	95
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมดูแลตนเองที่บ้าน ของ ผู้ป่วยจิตเภทเป็นรายด้านและ โดยรวมก่อนและหลัง การใช้โปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ที่บ้าน.....	97